

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče samo ponj, plača na leto samo 3 K., Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. škofnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemnem naročninu, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije se poštnino preste.

Slov. kršč. socialna zveza za Štajersko in Zveza slov. mladeničev

imata v nedeljo, dne 22. nov. t. l. predpoldan ob 11. uri

OBČNI ZBOR

v Celju v prostorih „Pri belem volu“.

Društva, zveze, možje, mladeniči, udeležite se zagotovo zbora in agitirajte za mnogoštevilno udeležbo!

Za pravice slovenščine.

Ni še dolgo tega, kar se je dr. Kukovec očitelo, da je na celjski pošti popolnoma nepotrebno nemški govoril. Tej vesti se ni oporekalo, zato jo moramo smatrati za resnično. A tudi pri celjski okrajni in okrožni sodnji igra dr. Kukovec jako čudno ulogo. Pred enim tednom je bil od gospoda svetnika dr. Kočevarja zaslišan kot zaupna oseba v neki pupilarni zadevi. Zapisnik z dr. Kukovcem je pisan v nemščini, iz česar se da sklepati, da je dr. Kukovec nemški izpovedal. Tu si lahko vzame gospoda Ivana Likarja, zastopnika „Slavije“, za vzgled. Tudi ta je bil v tisti zadevi zaslišan, a zapisnik je pisan v slovenščini. Isti dr. Kukovec je pred tremi tedni v kazenski zadevi Szega pleđiral v nemščini, in sicer v prav slabi nemščini; priče so bile vse slovenske. Ali je gospod dr. Kukovec že slišal, da bi bil kak nemški odvetnik slovenski pleđiral? Kaj si naj misli kmet, katerega ta gospod tako rad pošilja v boj za pravice slovenščine. Odkod tak kmet vzame pogum, ko ga voditelji nimajo? Nič boljši ni v tem obziru drugi poglavar Narodne stranke, dr. Stiker. Pred enim tednom se je vršila pred vzklicnim senatom obravnava, pri kateri se je popolnoma slovensko obravnavalo. Slovenski je govoril predsednik, slovenski referent, edino slovenski zagovornik slovenskega kmeta, namreč dr. Ljudevit Stiker, je nemški govoril. Človeku se res lasi jezijo, če pomisli, da hočeta ta dva gospoda drugim predpisavati in za-

povedovati v narodnem boju. Ali so res ti gospodje samo za to tukaj, da delajo zapreke peščici slovenskih sodnikov, ki rabijo dosledno slovenščino?

Priprave za kompromis.

Na glavnem zboru Štajerske liberalne stranke v Celju dne 8. nov. se je, kakor je povzeto iz „Domovine“, zelo vneto govorilo za „pošten“ kompromis s Kmečko zvezo. O kompromisu samem nočemo govoriti, ker o tej stvari odloča po naročilu zaupnikov Kmečke zveze njen odbor. Ampak oglejmo si samo hočemo, kako odkritosrčno pripravljajo liberalci svoj „pošten“ kompromis.

Zadnji „Narodni List“ je vtil kar cel skal lažij in obrakovanj na Kmečko zvezo in njene pristaje. Kmeče hujska proti duhovščini ki je pri K. Z., odbornike Kmečke zveze izigrava drugega broti drugemu. Laže, da je Roškar vsled upliva dr. Korošca spremenil par dni pred zaupnim shodom svoje mnenje o kompromisu; resnica je marveč, kakor nam zatrjujejo oba poslanci, da že mesece nista govorila niti pisala o tem vprašanju; laže, da je dr. Korošec odredil dekanjske konference in ukazal na večini (torej ne povsod!) teh konferenc skleniti odklonitev vsakega kompromisa; resnica je, da dr. Korošec zaradi kompromisa ni sklical niti enega dekanjskega sestanka duhovnikov; velika laž je, da so na zaupnem shodu K. Z. samo mladi kaplani govorili, proti kompromisu; ampak res je, da je „Narodni List“ vse govore kmetov proti kompromisu nepošteno zamolčal; laž je, da so se na zaupnem shodu K. Z. že postavili kandidatje; laž je, da je dr. Korošec govoril tako kakor je v „Narodnem Listu“.

Vse te laži je prinesel „Narodni List“ o zaupnem shodu Slovenske kmečke zveze. Pomagal mu je pri tem znani Elijal kmečke stvari, ki se še vedno sili v naše vrste, da potem laže in zavija v liberalnih listih o nas, četudi si s tem nakopije na svojo črno izdajalsko dušo greh, da je prelomil častno besedo.

Na tak ostuden način pripravljajo liberalci „pošten“ kompromis s kmečko stranko!

In kako je bilo na glavnem zboru liberalne stranke v Celju? Najprej so obšli razni govorniki z neresnicami, zavijanjem in zasmehovanjem kmeč-

ko stranko, potem pa je dr. Kukovec predlagal „pošten“ kompromis z nami!

Zasmehovali so najprej našega deželnega poslanca Alojzija Terglava! Zalili so s tem vse njegove volilce in celo stranko!

Lažali so, da vodje Kmečke zveze proglašajo, da se dandanes gre le za vero in ne za narodnost.

Neresnična in vsled tega žaljiva je bila trditve, da je Kmečka zveza pri volitvah v okrajni zastop brežiški prelomila kompromis in da so naši pristaši v konjiškem okraju raje volili štajercijanca kot liberalnega advokata.

Glede šole se je očitalo naši stranki surovost, hudobna obrekljivost, nazadnjaštvo, protikulturnost. Trdilo se je, da je naše ljudstvo s sedanjim šolskim zakonom popolnoma zadovoljno. Od kdaj pa?

Lažalo se je v Celju, da odločajo v važnih političnih vprašanjih dekanjske konference. S tem je bil zvezan blag namen, zasejati needinost in nezaupnost v našo stranko!

Zamolčalo pa se je, da sta liberalna stranka in Plojeva stranka že sklenili kompromis za prihodnje deželnozbornske volitve.

Ko se je ploha zgorajnih in drugih napadov izlila na našo stranko, potem pa so liberalci sklenili, da hočejo „pošten“ kompromis z nami.

Dovolj!

Dovoljujemo si le eno vprašanje na liberalno stranko: Kdo vam naj z ozirom na take priprave zaupa, da res mislite na „pošten“ kompromis s kmečko stranko?

Politični ogled.

— Deželni zbor. V seji dne 9. t. m. se je prošnja občine Pišce pri Brežicah za prispevek iz deželnih sredstev, da bi ložje podpirala slepega M. Cernelca, odstopila deželnemu odboru v rešitev. — Dne 10. t. m. je bila zadnja seja deželnega zbora v tem zasedanju. Poročilo se je med drugim o predlogu poslanca Roškarja in tovarišev glede uvedbe obveznega pouka v najpotrebnejših kmetijskih predmetih na ljudski šoli. Sklenilo se je, odkazati ta predlog deželnemu odboru. — Proti polknevu je prišel zopet po prestani boleznini namestnik grof Clary v deželno zbornico. Deželni glavar

PODLISTEK.

Dobro gospodinjo si je treba zaslužiti.

Poslovenil 6.

„Tako torej, mlad prijatelj! Moja hčer hočete za ženo?“

Tako ali enako je vprašal kmet Seljak, si snel pipico iz ust ter na to premeril mladega moža, ki je stal pred njim, z ostrim pogledom od pet do glave.

Petra Hrastarja — tako se je namreč imenoval snubač — so mogli v resnici imeti za lepega, mladega moža, ki pa si je bil tega tudi svest in bil na to nemalo ponosen. Sedaj pa je stal tukaj zmeden in preplašen pred zvedavim pogledom očeta svoje izvoljenke.

„Da, gospod“, je naposled vendarle s težavo izpregovoril in na to že malo srčneje nadaljeval: „Sinoči sem govoril o tem z Marico in ona mi je zapovedala o tem govoriti z vami, njenim očetom!“

„Seveda! Marica je dobra deklica, zelo dobra in vrla deklica“, odvrne na to oče, „in zasluži tudi pridnega moža. Toda kaj pa znate?“

Tako nepričakovano vprašanje zmede mladega moža še bolj.

„Ako s tem mislite, če morem, prerediti ženo, vam lahko dokazem —“

„O, to že vem, da ste bogati, toda jaz mislim, da mora moja hčer vzeti vas, ne pa vašega premoženja. Kako me pa morete pomiriti za slučaj, dv izgubite svoje premoženje, ker se tako pogosto-

ma zgodi? Bi li mogli tedaj skrbeti za njeno bodočnost? Čemu pa imate glavo in ti močni roki? Ali jih znate rabiti? Kakšno rokodelstvo ali sploh kaj pa znate?“

Peter niti najmanje ni pričakoval, da bi ga kdo na tak način izpraševal. V zadregi je zrl na praševalca in ni mogel odgovoriti niti besede.

„Jaz mislim, da ste se vendar učili kakega rokodelstva ali hodili v kako višjo šolo. Kateri poklic ste si izvolili?“

„Nobenega, gospod Seljak; jaz sem namreč mislil —“

„Ali se pečate s kako trgovino?“

„Ne, gospod, ker je bila moja mati mnenja, da mi tega ni treba zaradi premoženja, ki bo nekaj moje.“

„Toda je vaša mati mislila — pa ne zamerite! Toda če vas vidim stati tukaj pred seboj tako zdravega, lepo zraslega moža komaj štiriindvajsetih let in pomislim, da vi v celem življenju niste zaslužili niti enega goldinarja, bi se — oprostite — morali sramovati. In vi hočete moju hčer za ženo?“ je nadaljeval stari svojo pridigo, potem ko je parkrat močno potegnil iz pipe. „No, jaz sem dal naši Marici priliko, se tako izobraziti, kakor morata ni nobena v celem okraju, in ona je to priliko tudi dobro uporabila. Pa vkljub temu bi je ne mogel imeti za svojo hčer, ako bi ne znala delati. Lahko bi plačeval eno ali več dekel, pa nočem. Ona naj ostane tista vesela, vedno se smehljajoča, rdečelična deklica, kakor je sedaj, nočem pa imeti blede, rahločutne gospodične z različnimi boleznimi in tistimi „ah“ in „oh.“ Zaklel sem se, da je ne dobim noben snubač, ki bi imel bogate starše, pa ona se je zdaj enkrat že ogledala v vas. Poslu-

šajte tedaj moj svet: učite se delati, pokažite, da ste mož! Izučite se v kaki stroki; ne vprašam potem, kakšna je, samo da je kaj poštenega; takrat pridite zopet in če vas deklica še hoče, pa naj bo vaša. Dobro gospodinjo si je treba zaslužiti. Marica bo spoštovala le tistega moža, ki ni le bogat, ampak tudi kaj zna. Mož se zanašaj sam na se!“

Ko je starec svoj govor končal, je ob stebri v veži, kjer se je vršil ta dvogovor, iztrkal pepel iz pipe, je vtaknil v žep, se obrnil in odšel počasi v sobo.

Marica pa je čakala Petra spodaj pri vratih na vrt, kjer sta se sicer tudi navadno sešla.

Vsa veselost je izginila iz njenega lica, ko je zagledala Petra vsega resnega in pobitega.

„Oče misli dobro“, ga je tolažila, ko ji je ta povedal uspeh svoje snubitve. „In ne vem, če nima prav“, je pristavila po dolgem pomišljanju, „kajti meni se zdi, da mora vsak mož, bodisi ubog ali bogat, nekaj znati.“

Ko je pa videla, kako pobito in žalostno je gledal Peter pred se, mu je položila roko na ramo in jiho in nežno pristavila:

„Dobro, Peter, naj bo, kakor hoče, jaz bom čakala na tebe.“

Na veliko začudenje vseh sosedov je Peter Hrastar nepričakovano izginil. Nihče ni znal povedati, kje je bil. Ni se vedelo, kam za njim in resno bi se bali zanj, če bi ne slišali pri slovesu zadnjih besed Maričinih:

„Hočem čakati na tebe.“

Bilo je lepega, solnčnega, jesenskega jutra, in naš Seljak je podpiral trs, ki se je vil ob sprednji strani hiše, ker se je bilo bat, da se zlomi pod

